

Landet lär #60 Växter som tar över - om invasiva arter i åkerlandskapet

Då tycker jag att vi ska välkomna in våra föreläsare Klara och Ulf Klara Jansson och Ulf Larsson. Tack ska ni var uppe i bild också, välkomna hit! Klara, du är samordnare för inom landlevande invasiva främmande arter på länsstyrelsen i Västra Götaland och Ulf Du är handläggare inom invasiva främmande arter på Naturvårdsverket. Du är först ut Ulf, Så jag lämnar över stenen till dig. Ack så mycket svårare. Eller ska vi se om vi får till det här med tekniken också nu?

Då undrar jag först och främst om ni ser någonting här? Jajamen, så bra. Är representationen. Presentationen. Den var bra den. Då kör vi väl igång då? Ska vi ska hålla koll på tiden här också? Vi håller oss inom ramarna.

Ja, men jag tog chansen. Som sagt, bra jobbat Naturvårdsverket med massiva femmandat på kartan eftersom det bara är att jobba på. Det blir lite generellt, greppar allting kring. Jag vill gärna jobba på Naturvårdsverket med att ta fram citat som kör igång.

Ja, det är ju så här att

jag har många fler mandat nu hos oss

och många av dem här är ju i de flesta fallen både nyttiga och viktiga för vår överlevnad och är alltså av god och för oss att vi är så främmande arter.

Men. Ibland så kan de bli eller så blir de besvärliga. Vi har sett är man avvisande, till exempel bara på, kanske inte i jordbrukslandskap. Men den finns ju lite här och var, en kraftstation vid kusten och ett problem där övriga slags anställda

är i det här fallet. Det är en bild från Skåne är en skorsten där. Den har ju använts för att hindra, samtyckte och tänkte undan de här handhållna datorer som fanns det ursprungligen. Men männen kanske inte har haft en fullt fungerande samt hållande effekt så att säga. Nu står man här med en mängd ogenomträngliga taggiga snår. Lite här och var är längs kusterna framförallt garage.

Om vi tittar på främmande arter av Botanical Garden så är det sagt att det är en art som

har introducerats. Kan man se i landet avsiktligt eller oavsiktligt, då utanför sitt naturliga utbredningsområde och sedan kunna överleva och reproducera sig. Bedömningen att det finns ungefär tolvstücken 12000 främmande arter miranda i unionen och andra europeiska länder, medan det finns lite färre i landet. I Sverige är ungefär tvåtusen. Det är en bedömningsfråga.

Invasiva främmande arter. Då det gör man sedan en underkategoritill främmande arter som en större grupp, de med flera, flera arter i sig så så. Och det är ju de arter vars instruktioner att springa konstateras, hota eller negativt våga inverka på biologiska mångfalden och relaterade ekosystemtjänster.

Är vi på vårt nordliga delar av jorden och genom att behålla lite färre arter, kanske då? Jag har inte spridit eller tagit citat. Människor som sträcker sig ungefär tolv hundra till arton har 1818 betraktats som invasiva. Unionen mellan 300 och CA betraktas som invasiva i Sverige. Här vill jag visa

lite granna hur spridning och tradition som spridits begav sig ut på den viktigaste spridning. Vägen historiskt är eller har varit trädgårdsodling. Men även idag så är det en stor källa till inspiration och jag ser att man kan se att den globala handeln och resandet åter grund skälen till en allt större spridning i SE.

Sen finns det även andra då, som i mindre grad då. Därifrån 2017 har uppgiften satt den. Men det visar ändå en bild över hur instruktionsfilm spelarna ser ut. Vad? Ska man tänka på när man ska görainsats är det viktigt att prioriteradessa tidiga insatser som talar om att begränsa, kostar och skada.

Allra helst så så vill man ju då förebygga att den saknade kommer in i landet. Men därefter gäller det då att få till en tidig åtgärdom man upptäcker en tidig upptäckt och tidig åtgärd. Det är kostnaden ökar med ökad utbredning i dag. Då etablerar sig. Det gäller upptäcka snabbt var den återfinns och åtgärda detta.

Och för att förhindra att det blir och därpå behövs en bra övervakning kan man säga.

I många länder, men även i Sverige, gäller medborgare rätt rapportering då det finns möjlighet att rapportera in arter via invasiva arter på bilder till exempel, men även om de finns på havsbotten. Det finns appar och webbsidor att berätta. Jag körde ut med ansvar så fördelningen då är. Inom det här.

Översatt Naturvårdsverket och hav kan man säga, är de nationellt ansvar myndighet har och inte ska ha mandat? Och uppgiften att vägledalänsstyrelser

och andra myndigheter och aktörer i samhället är att man från tillämpningen av förordningar och lagar och regler.

Det är så rör intressen som man låter. Men vi ska också ta fram kunskapsunderlag och göra bedömningar inom området är

en viktig del. Länsstyrelsen har det operativa ansvaret för tillsyn och hantering av växter på land och boskap växter. Vad det gäller ryggradsdjuren

så har vi anlitat Naturvårdsverket, Jägarförbundet och det ändamålet är de uppgiften expertis från flera år och har vi att hantera dem på ett bra sätt så nära så finns det flera andra nationella myndigheter så att utpekade ansvar i den svenska förordningar.

Men jag är övertygad om att vår son, fastighetsägare och de flera myndigheter som berörs, tänker man sig. Kommunen har ett ansvar för åtgärder på sin egen mark och år, rapportering och hanteringen av kommunalt motsäger.

Och för den enskilda som i ansvar har behövt ta ansvar för åtgärder på sina egna mark. Ja, vad gör då Naturvårdsverket? Förutom det jag nämnde tidigare här några nedslag på saker som vi arbetar med överallt så har vi jobbat med en och annan information samt kampanj. Vi har hållit på med nu i fyra år för allmänheten tillsammans med 60 60 organisationer. Vi har bara bedömt en räckvidd på 3 miljoner. Vi har också nyhetsbrev då det är så man kan prenumerera på.

En verkligen kommunikation till berörda är ju en viktig del här. För att vi brukar se att vi försöker påverka genom andra så ska jag förklarat att laget är. Det krävs att man samverkar och det här är något helt annat. Torrt kontorsprogram.

En orsak är också jobba med förtroende, jobba med stor spridning på sidan som man hoppas få spridning. Ska vi sådana exempel på sådana senare?

Vi ger också bidrag till länsstyrelserna för att kunna genomföra åtgärder. Bekämpningen åtgärdar de åtta invasiva främmande arter. Vi tar också fram ett digitalt stöd för sin rapportering och information.

Ett ganska stort jobb var viktigt och synkade det på ett bra sätt så att det blev. Om man ska få fram information och även den styr snabbt och rapportera och andra som pågår. Ett arbete med en nationell beteckning kommer närmare och prata med många strax. Och vi ska även ta fram en uppdaterad nationell strategi också beröra

arbetet. Vad är det som reglerar inom FN mandatet? Det finns ett antal lagar och förordningar som styrarbetet med IS. Det är ett och ett prov när man kan visa dem. De kan säga att de jobbar en hemställan till regeringen att förtydliga vissa delar av den svenska förordningen. Detta för att underlätta att underlätta arbetet och länsstyrelserna.

Ja i EU förordningen. Men jag kan nämna att det är i en artikel som artikel 7 så är reglerar bra om man inte får göra.

Är att importera in och inte hålla, sälja, transportera, använda eller byta, göra och så vidare och eller nåt annat massmord på tex.

Här är några exempel att visa lite gärna på hur utbredda vissa olika arter är. Är de så kanske de närmast berörda i jordbrukslandskapet? Det kanske går jättebra som lockajättelokal av de som är på en uppteckning som de kallas i SaltLake och i en serie blöta miljö. Eller vid Göteborgs mindre jättelokal. Två saker som är då den klassade som har stor spridning.

Några exempel är. Ja, i förteckning och nationellförteckning i förteckningen då. Omfattar 66 arter. Men det är fler på gång och ska säga att det är ett fåtal av dem som finns kvar i Sverige en annan. Vi har istället problem med andra arter

som inte platsar på en förteckning, så därför har vi glömt att det behövs en nationell strategi. Båda jobbar nu och fram och ska skickas intill regeringen och det är regeringen som fattar beslut. Två stora.

Ja, det kanske låter som den. Men han säger också att utgångspunkten för den nationella aspekten är de arbetsmarknads och bankerna gjorde denna distansering som skedde 2018 och då, eftersom sämre arter de avsedda psykologiska i skolan, aktionspotential eller tillsammans talar om åldern, har de höga värden då då stor risk.

Men i det här förslaget som ligger så börjar vi med domarna som är högst i högsta prisklasserna och några och några bubblare men inte skrev.

Några av dem är ju då de slogs ut efter ett flott kanadensiskt under isen. De skulle pyttesmå. När här kommer de här pax blir det också en soldat. Frankfurt Kotor är med en art som finns i strandängar och betade marker längst längst Standing by vid kusten. Sade sig ha funnit fågeln spridd bort. Är lite kort om de där.

Ja, jag vill visa bara en liten bild här över.

Men målbilden är tydlig sätt att över tror jag som finns kvar till höger där lupiner etablerar sig är nästan borta. De har en förmåga att tränga ut som den just tränger ut och ser så näringsrika den i jorden och vilket gör att de andra arterna får svårt att etablera sig. Och även om att ta bort dem så tar vi den där torra och åter. Andra arter mer naturliga jag vill ha där är också näringsrika på.

Ja, lite kort här borta. Det här är också biologisk bekämpning av jättelokan och jag tycker det blir en fin övergång till Clara som ska prata lite mer om metoden vad jag har gjort för att tacka för mig och lämna över till Clara. Tack Ulf!

Se här. Jag är så där.

Det går fint. Hoppas jag att ni ser min bild. Ljusnarsberg. Det är bra. Jag kommer alltså utgå från hur vi arbetar gentemot lantbrukare i Västra Götalands län och ge lite råd kring hur markägare kan hantera invasiva arter på sin mark. Bra att ha med sig. Som Ulf var inne på. Är. Ju att olika invasiva arter är olika stora problem i olika delar av landet. I Västra Götaland har vi några arter som vi fokuserar särskilt på är jättebra som en jättelikjulsinka. Alla är ju EU listade, men de är väldigt spridda i vårt land och sedan har vi Parks Vide, Bret Frost, Blomster Lupin och kanadensiskt guldpris som alla blir väldigt problematiska i just jordbrukslandskapet. Här.

Med den här bilden vill jag bara illustrera spridningen av örter i jordbrukslandskap. Jordbrukslandskapet.

Det ni ser här är inrapporterade fynd av EU listade arter på en del av slätten. Till vänster här är det fynd som rapporterats, sill och potatis till och med 2016 och till höger är det de fynd som rapporterats till och med 2021. Så det är fem år till i den högra bilden. Och nu är det för all del så att rapporteringen till ökar för varje år. Så alla de här fynden inte nödvändigtvis nya, utan de kan ha funnits länge men interapperats. Men vi kan använda den som en illustration på vad vi ser händer i landskapet och det är att arterna ofta börjartätorts nära. Inte minst i villaträdgårdar. Och sedan sprider sig omgivande landskap.

För att nämna lite av vad länsstyrelsen gör så är en stor del av arbetet just rådgivning till markägare när det kommer till invasiva arter. Och vi vill så klart helst jobba förebyggande och undvika att arterna sprids i markerna. Intel tar in i några faktablad. De orter som vi tagit fram för att kunna dela ut just lantbrukare och de finns också på vår hemsida. Så helst får du alltså inte in dem alls i markerna och om du får in en art som hindrar dig så tar det bort den så fort du ser de första plantorna. Det är liksom bästa scenariet.

Men det ska de ska komma till. Nu handlar det om vad du kan göra om en art redan hunnit sprida sig på dina marker. Och jag kommer att särskilt uppättna jättebra som en jättelokan och park slida. Jag ska se det också på beslutet här längst ner i hörnet. När vi pratar om det så pratar vi om ett slitet och slitet. Får man tänka där?

Generellt så vill jag säga att de flesta orterna inte går att få bort. Med en snabb åtgärd är det viktigt att planeralångsiktigt och hålla i en åtgärd när man har bestämt sig för hur man ska göra. Vanligtvis säger vi att alla växtdelar ska läggas i dubbla plastsäckar och köras till återvinningscentral och därifrån gå till förbränning. Men det är ofta helt orimligt att göra om vi pratar om stora ytor, även om det ofta blir i jordbruket. Då säger vi att framställningarna och ibland rötterna också helst ska samlas in i dubbla plastsäckar och skickas till förbränning, medan rester av växter ofta kan torkas, brännas eller skötas i en sluten behållare.

En viktig sak att påpeka här är förstås att aldrig lägga delar av invasiva arter i komposten. Det vet ni säkert, men det tål att påpekas. Och väldigt mycket. Den spridning som vi ser sker nu sker med jord och jordmassor. Så flytta aldrig jord från en plats där du har invasiva arter. Eftersom den jorden innehåller fröer och rötter

och till att rengöra maskiner och verktyg när du har arbetat i ett område med invasiva arter. Så förstaexemplet jätte. Mats Sundin är en art som vi ser sprider sig väldigt snabbt just nu.

Men en positiv sak med den är att det också är relativt enkel att få bort. Det är en ettårig växt och fröna är bara gror bara i ett eller kanske ett och ett halvt år.

Så lösningen är oftast att slå denna växt minst ett par gånger under säsongen så att den inte hinner blomma.

Och ser vi till så att växten aldrig hinner blomma och sätta frön så ser vi en tydlig minskning. Andra året och ytterligare en stor minskning tredje året och sedan har vi inga nya växter av den här och vi har fått betala att se till så att den inte kan sätta frön. På den vänstra bilden så är det fullt av små plantor av balsaminer utmed ett dike i maj månad. Det är väldigt svårt att se här, men det är alltid de röda gröna i serien. Små, små, jättebra plantor.

Det är ganska otroligt att tänka sig att de här små, små plantorna kommer bli två meter höga och ibland tre meter höga. Senare på sommaren.

På ett sånt här ställe så syns det tydligt att Göteborgsoperan inte tål att plöja. Sten tål inte plöjning. Men den sprider sig gärna utmed vattendrag, så plöjning kan vara ett alternativ att ta till i åkermark. Jag vill också bara uppmanatill att hålla extra koll utmed vattendrag så att de inte får släppa sina fram till vattnet för de tar jättegärna med vattnet.

Jättelokan är ganska mycket lurigare, både för att växtsaft den kan ge svåra skador, men också för att fröna är gropar i flera år.

Och en planta av jättelokan som får blomman sätta frön producerar i genomsnitt 20000 frön. Så ni förstår att även för jättelokan vill vi framför allt förhindra att de kan gå i frö.

Mot jättelokan så används oftast en kombination av metoder, till exempel återkommande slåttertillsammans med Pete, till exempel med får som Ulf visar en bild på det på slutet. Eller en plöjning i åkermark i kombination med inslag av andra växter och slätter.

Och ni kan också själva se på bilden här till höger att jättelokan precis som gett balsaminer inte ger sig ut i den pryda åkern. När man jobbar just med jättelokan. Det vet vi säkert alla, men det är värt att påpeka. Så är det. Det är jätteviktigt att använda skyddskläder, allra helst man på sig. Hela kittet med galon, kläder, handskar, skyddsglasögon och visir skulle jag säga. Jag har kolleger som har följt alla instruktioner och lyckats få rejäla brännskador på kinderna ändå, så det är viktigt att vara löjligt försiktiga med skyddsutrustning. Ja, vi haren liten trestegsraket här där jätte vad som är lättast att få bort jättelokan är lite svårare så har jag sparat det bästa till sist. Mycket av det jag sagt hittills gäller inte baksida. I dagsläget säger vi istället att det här är något som man bör låta vara om den inte är ett problem. Vi ser ofta att den växer i ett avgränsat bestånd där den stått i trettio år och dåskulle jag vänta med att göra något. För problemet med Parks är att vi i dagsläget inte har några metoder där vi med säkerhet vet att växten kommer att försvinna.

Men om man har ett bestånd som är ett problem, vad ska man göra då? Jag skulle säga så här. Det pågår väldigt mycket metodutveckling. Vi har testat och vi håller på att testa med grisar om hett vatten. Men den metod som jag i dagsläget tror mest på är någon form av knäck och täck, alltså knäcka av stammarna och täcka utan för att svälta ut rötterna.

I mitten bilden så genomför vi ett test där vi täcker över ett bestånd med en tjock mark duk. De särskilda verktygen använder mot sånt här och sådana växter

och sedan ett par tre decimeter grus på. Men det ska man också komma ihåg att rötterna kan ligga i dvala därunder i minst trettio år eller så.

Så jag ser det här som en slug teckning och vi kommer helt enkelt låta denna makt ligga och så får ordning över all aktivitet ske ovan på duken.

Om du upptäcker enstaka skottar på din mark så tycker jag att du ska gräva upp den. Jag vet att det står överallt, att man inte ska gräva, men i om det kommer enstaka skott såta den innan det blir ett större bestånd och då försöker man få så mycket rot som möjligt. Och så håller man koll och gräver upp nya rötter så fort det kommer nya skott och då lägger man allt direkt i dubbla plasticsäckar. Det här är något som vi inte vill ha mer spridning av. För att sammanfatta det vi pratat om så är det absolut viktigaste att försöka undvika att få något stöd på sin mark och inte minst hålla koll på att det du har i trädgården håller sig i trädgården. Sen ta bort plantor så fort de syns. Och slutligen att använda bästa möjligametoder. Naturvårdsverket uppdaterar sin hemsida kontinuerligt med vilka metoder som är bra att använda för att kartlägga. Och slutligen. Var försiktig så att du inte bidrar till spridningen av maten till andras marker när du tar bort den på din egen.

Och en sista uppmaning som Ulf också var inne på rapportera in. När du ser invasiva främmande arter på invasiva arter. Nu är den sidan som är bäst för landlevandearter så att vi har koll på hur de sprider sig i landskapet. Det går numera att göra direkt i mobilen ute i fält. Allt du behöver göra är enkelt. Ta en bild på kartan på platsen. Och då kommer det laddas in i avtalen och vi validera datumet att det är rätt kort som rapporterats.

Så det var nog allt jag hade.

Tack. Tack! Som är klar, det ska vi se. Ska vi komma in i bild och så ska vi ha med oss Ulf igen. Så vi får mer koll på mina grejer här så där. Stort tackbåda två. Jättespännande. Jag ser att det har kommit in en del frågor i chatten också, så vi börjar väl med de direkt.

Helena undrar Var hittar man EU förteckningen eller de som finns med där och som finns i Sverige av dessa? Och var hittar man den nationella förteckningen? Det kanske en fråga till dig, Ulf? Ja, jag ska bara skriva upp det här också. Det kan hända att jag skickar länkar som säger att du inte skulle uppmana till det, att när vi skickar ut presentationer. Jag förutsätter att jag skickar med lite länkar och försöker beskriva vad det är man hittar då. Så får ni det där ni finns ska finnas på våran webbsida. Vi har gjort de redan i höstas

och det är fortfarande barnsjukdomar, men när någon ska få finnas där? Jag ska se till att det kommer med.

Försöker fånga upp de här frågorna. Jättebra om du pillar med din mycketnoggranna ordförråd nu. Gör nästan så och så är det bra. Nu är vi bättre. I bra. Kallas. Då återkommer vi med länkar. Där har jag in en länk med växterna, där hittar också jättebra. Hade varit rent.

Osv. Lisa undrar Vad blir det för kraveller förbud för i a s på nationella listan? Ja, det pågår ett arbete med det här och landa i vilka Carrick och Mowbray blir. Men jag tror jag kan säga så här att vi utgår ifrån EU-lagstiftningen här och sedan kan det bli modifiering utifrån per dator, säger han. När man tittar på var vad det är möjligt att det är inte riktigt klart alls. Jag vill inte säga. Jag kan inte säga exakt och blanda, men det pågår arbete. Men den utgångspunkten tror jag att täckningen i den EU lagstiftningen är den som gäller så att säga. Men men att det kan bli så är modifierat så vi sak. Så kanske ett bra tack för svaret. Vi hoppar vidare. En fråga från Anna kan vem som helst gå in i portalen och kolla vad som finnsrapporterat på olika marker? Ja klara ska du ta den kanske man jobbar med att. Ja, det kan vem som helst göra.

Jag kan skicka och säga att du är en länk och att det Syndicate som är det enklaste sättet att söka ut invasiva arter i. Slår du in det magiska på invasiva arter? Vilken kommun eller vilket län du vill hitta ett område och så får du en karta vad som inrapporterats där i.

Jättebra. Då har vi fler länkar i chatten och kolla på Carin. Undrar Kan det vara risk att vi får fler så kallade invasiva arter nu när det är populärt att göra blommor remsor längs vägar för att öka den biologiska mångfalden?

Men man vill ta den bollen. Ja, det klarar det. Ja, det är klart. Det finns en risk för det om det, om man och man får igenom det i de här blandningar som man kanske säljer så att säga. Men jag stoppar de diskussionerna lite hemma hos oss nu, säger Klara. Ni har sett något?

Jag har inte sett någonting än, men det klart, det finns alltid en risk om det är främmande arter som sås in. Så du kollar, vilket var, inser jag? Så då stämna av som Ulf säger på den här listan. Där finns ju ett antal orter som inte är lämpliga att slå in. Östers IF. Jättebra. Vi går vidare med frågorna. Katrine undrar Harsolbrännan testats mot parkslide?

Jag vet att det har pågått diverse tester med att ända upp på axlarna, huvudsakligen med inte så lyckade resultat dock.

Rötterna har visat sig överleva bränning. Så det är ingenting som vi testat här eftersom vi har inte det, inte har fungerat i tidigare tester. Så vi får vänta med att solbrännan där.

Johanna undrar om djur. Om djur. Hävdar Parks. Blir det i betesmarker kan de spridas via avföringen till andra platser.

Vad jag skulle tro så här. Visst, vi kan ju se det en del andra arter där man där djuren kan äta frön till exempel. Där kan man se att man kan få en spridning med avföringen. Jag tror inte att risken är så stor när det gäller park slide.

Men när det gäller allt när det kommer till Park Slide så är det bra att ha en försiktighet. Speciellt för det är bra att få gå kvar i samma hage ett tag till. Där får man också vara extra försiktig så att man inte får med delar av jorden. För rötterna ska vara väldigt försiktigt så att intervjuaren tar med sig på klövar och hovar

till nya marker. I höjd med andra arter där just förutom kalksten går hänger det med i avföringen. Man har sett på vissa arter och kommer inte ihåg hur du kanske hörde om kanadensikt guldris, till exempel att det kan passera tarmsystemet. Fröna du kan få för spridning. Allergier eller mer att man fastnar i klövar hos mindre att är. Men trots temat att den inte är så.

Jättebra hoppas jag få svar på frågan när vi går vidare. Ni får fortsätta ställa frågor i chatten. Den som peppar. Karin undrar Är verkligen blomster loppis så invasiv i jordbrukslandskapet? Den är ju mest vanlig vid motorvägskanter. Är väl rätt lätt att få bort på åkrar.

Det betonar att man verkligen ska akta sig för den här växten åkrar. Precis. Den tål inte heller plöjning. Men i betesmarker kan den orsaka skada. Dessa påverkar närings till forsen som börjar.

Screw har också den fixerar i den ökade tillgången i marken. Ängar. Det ser vi i naturreservatet. Vi får in den på ängar.

Där kan den göra stor skada på artrikedomen. I. Sen är det ju inte heller den. Den sänker ju kvalitén på fodret. Djuren betar inte den här.

Jag vågar inte säga hur den är, liksom näringsmässigt. Kanske Ulf det.

Vi har för mig att den är giftig, men jag vågar inte se om den är det för alla djur. Men om det är vissa bara. Man vill inte in i betesmarker, ängar eller sprider sig och vi trivs väldigt bra i åkrar skulle jag tro att det. Jättebra. Då reder vi ut det. Vi hoppar vidare med frågorna. Susanne undrar Vem ansvarar

för att tillsynen genomförs i kommunerna? Hur ofta blir det föreläggande? När det kommer till tillsyn för invasiva arter är det länsstyrelsen som genomför den.

Länsstyrelsen. Kommunen utför inte tillsyn mot invasiva arter är just det.

Café. Vi hoppar vidare. Christina undrar Hur stort ansvar har FRA firmorna på att de säljer svenska fröer och arter som är anpassade till vår flora?

Han kan den frågan. Kunde ta frågan innan jag skrev ner lite hjärna, kopplat och till slut efter att jag pratat med våra jurister kring det där. Men jag kan återkomma där när jag skickar ett underlag som är jättebra. Hur stort ansvar har FRA firmorna på att sälja svenska rör arter som är anpassade till vår flora?

Det är klart att. Jag tänker så här, de har ju inte egentligen ett ansvar. Däremot så upplever jag att vi kommunicerar ju mycket med plantskolor för firmor informerar och jag upplever att intresset är väldigt stort för att se till att erbjuda, liksom anpassade både plantor och blandningar. Och där ser vi generellt en rörelse.

I Västra Götalands håller vi på att försöka dra igång så att det finns lokalt producerade ängs fröer till exempel. Så jag ser ett väldigt stort intresse och absolut så klart ett informellt stort ansvar hos oss försäljarna. Men däremot så har de inte något juridiskt ansvar. Det handlar i så fall om efterfrågan då.

Att man efterfrågar sådana förhör i. Den kom att. Påverka information. Och gå in på den stämning som frågan har där genetiska urvalet med en annan, kanske annan genetik än vad vi hade som växter som finns redan nu. Precis. Det jobbar vi en del med och som vi har det i dag. Om man vill få in svenska arter så är de ofta av en viss genetik som inte är den samma som vi har i dag, trender som man har i Uppland eller i Västerbotten. Men vad man gör är att få till mer lokal förankring med lokalt material.

Bra. Jättespännande. Vi hoppar vidare med frågorna. Nu ska vi se här. Susanne undrar. Finns det någon möjlighet att erhålla ersättning för bekämpning för enskilda företagare? Vi har ingen sådan tutan vi har statliga bidrag som vi kan fördela till länsstyrelserna eller arbeta med att sänka mandaten. Enligt Elias Persson kommer varje år

att styrka hur vi kan använda det. En. Och hur är det hos er klara? Är det något ni? Jag blev lite osäker nu faktiskt. Vad det finns för medel att få för åtgärder ska se det också. Det går ju inte att få bidrag för de EU listade orterna, i alla fall inte statliga sådana där. Du kan inte få bidrag för att utföra en åtgärd som du liksom juridiskt skyddat utföra med. Men men, jag tar med mig frågankring

vilken vad det finns för ett bidrag för länsstyrelsen att eventuellt bekämpa enskilda företagare i. Jättebra. Många bra frågor som kommer in här, säger Erik undrar. Bästa åtgärd för lupiner. Poäng som ska restaureras.

Man vill ju veta om det är väldigt mycket lupiner eller lite lupiner, för detta är ett problem. Upplever vi att vi restaurera är också ängar med lupiner i och en utmaning då är att lupiner vill man slå tidigt. De andra arterna vill man inte så tidigt

de vill, man ska hinna sätta dem. Så den absolut bästa åtgärden om det finns möjlighet är att dra upp dem eller gräva upp. Dem. Och få med hela plantan. Annars får man jobba med, liksom väldigt lokalt slätter av vissa plättar där det finns. Men är det inte för mycket skog att dra eller gräva upp den?

Bra tips där vi fortsätter med. Fråga från Magnus. Finns det belägg för att Park Slide sprids med frön i Sverige?

Nej, inte i dagsläget inte veterligen, utan det ska finnas präster. Men jag förklarade det oklart på sång och säger att ligan finns i dag, att det ska inte vara risk för spridning med frön. Vi vill inte ta in några plantor. Nej, absolut inte. Är bra och har rätt ut det. Roland undrar Vilka krav kan en kommun ställa på Trafikverket att ta sitt ansvar utmed väg området?

Vet ni hur det ligger till? När det kommer till kommunerna så får rätta mig om jag har fel. Nu kan inte kommunerna ställa de kraven utan det bästa att ha en dialog med länsstyrelsen in i sitt land så tar vi den dialogen med Trafikverket.

Precis som i till synes. Men det är nu. Det är bästa sättet ska vi se här. Jag ser att det har kommit lite mer fråga var. Alice är kanske hjärtat av allihopa och det har vi nog gjort och det är faktiskt så att det börjar bli dags att runda av.

Behöver menar att vi ska ta ett eftersnack sen också, men just den här lite merformella delen. Du som tittar kan ju välja och ställa flera frågor till Clara, antingen här i eftersnacket eller genom skicka mail till dem. Jag kommer lägga upp en bild med deras mejladresser här alldeles strax, men jag kommer också som sagt att skicka ut de här båda presentationerna tillsammans med en länktill inspelningen. Så ni vet, man hittar den och så kan vi komplettera lite där också. Olof med med grejer från dig, men då ses det fler klara ord för att ni kom till när det var.

Tack så mycket. Tack så mycket.